

JŪRMALAS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBA

Jomas iela 1/5, Jūrmala, LV - 2015, reģ. Nr. 40900036698, tālrunis: 67093816, e-pasts: pasts@jurmala.lv, www.jurmala.lv

Jūrmalā

24.03.2026. Nr. 1.1-37/26N-1344

Par grāmatvedības uzskaites pamatprincipiem

1. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

Nemateriālie ieguldījumi ir tādi ilgtermiņa ieguldījumi, kam nav fiziskas formas, bet kas paredzēti izmantošanai preču vai pakalpojumu piegādē, iznomāšanai citiem vai administratīviem mērķiem ar paredzēto lietošanas laiku ilgāku par 12 mēnešiem. Nemateriālo ieguldījumu sastāvā uzskaita uz noteiktu laiku un par samaksu iegādātas licences, iestādes ekonomiskās attīstības plānus, teritoriālās plānošanas programmas, licences datorprogrammām, datorprogrammas, kompaktdiskus, juridisku dokumentāciju un filmas. Nemateriālos ieguldījumus uzskaita ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā atbilstošos kontos neatkarīgi no to iegādes vērtības. Nemateriālos ieguldījumus uzskaita iegādes vērtībā. Bilancē nemateriālie ieguldījumi uzrādīti uzskaites (atlikušajā) vērtībā.

Izmaksas, kas tieši attiecināmas uz nemateriālo ieguldījumu izveidošanu, uzskaita nemateriālo ieguldījumu izveidošanas sastāvā līdz nodošanai lietošanā.

Pamatlīdzeklim - datoram, serverim, paredzētā datorprogramma jeb operētājsistēma, ja tā iegādāta kopā ar datoru un bez kuras tas nevar darboties, ir šī pamatlīdzekļa neatņemama sastāvdaļa. Datorprogrammas, kuras speciāli izstrādātas konkrētām vajadzībām, uzskaitāmas atsevišķi nemateriālo ieguldījumu sastāvā. Gadījumos, kad datorprogramma nav pamatlīdzekļa neatņemama sastāvdaļa (piemēram, grāmatvedības datorprogrammas u.tml.), datorprogrammu uzrāda atsevišķi nemateriālo ieguldījumu sastāvā.

Sagatavojot 2025. gada pārskatu lietderīgās lietošanas laiks Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības uzskaitē esošajiem nemateriālajiem ieguldījumiem tiek izvērtēts pēc stāvokļa uz 2025. gada 31. oktobra dienas beigām. Ja nemateriālajam ieguldījumam nosaka nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku, amortizāciju pārtrauc rēķināt ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc izvērtējuma un nemateriālo ieguldījumu turpmāk uzskaita atlikušajā vērtībā. Nosakot nemateriālo ieguldījumu lietderīgās lietošanas laiku, izvērtē, vai tas ir noteikts vai nenoteikts:

- ✓ nemateriālajam ieguldījumam ir nenoteikts lietderīgās lietošanas laiks, ja, pamatojoties uz visu faktoru analīzi, nav nosakāms ierobežojums periodam, kurā paredzēts, ka nemateriālais ieguldījums radīs Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai ienākošās neto naudas plūsmas un nākotnes saimnieciskos labumus. Nemateriālajiem ieguldījumiem ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku amortizāciju neapņēma;
- ✓ nemateriālos ieguldījumus ar noteiktu lietderīgās lietošanas laiku uzskaita saskaņā ar izmaksu metodi, sākotnējo vērtību periodiski samazinot par amortizāciju. Nemateriālo ieguldījumu paredzamo lietderīgās lietošanas laiku nosaka atbilstoši tiesībās, līgumos vai citos tiesību saņemšanas apliecinājošos dokumentos noteiktajiem laika periodiem. Ja nemateriālā ieguldījuma paredzamais lietderīgās lietošanas laiks līgumos vai citos tiesību saņemšanas apliecinājošos dokumentos nav norādīts, to nosaka un apstiprina atbilstoši

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā apstiprinātajām nemateriālo ieguldījumu amortizācijas normām.

Nemateriālo ieguldījumu amortizāciju aprēķina ne retāk kā reizi mēnesī izmantojot lineāro metodi.

Nemateriālajiem ieguldījumiem ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku ne retāk kā reizi pārskata gadā izvērtē pamatojumu nemateriālā ieguldījuma lietderīgās lietošanas laika nenoteiktībai un, ja konstatē apstākļu maiņu, saskaņā ar kuriem attiecīgajam nemateriālajam ieguldījumam var aplēst noteiktu lietderīgās lietošanas laiku, to ņem vērā, aprēķinot amortizāciju, sākot no nākamā mēneša pēc pārskata perioda, kurā mainīta aplēse.

Pārskata perioda beigās veic vērtības samazināšanās pārbaudi visiem nemateriālajiem ieguldījumiem ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku un nemateriālajiem ieguldījumiem, kas nav nodoti lietošanā neatkarīgi no tā, vai pastāv jebkādas vērtības samazināšanās pazīmes, salīdzinot to uzskaites vērtību un atgūstamo vērtību.

Nemateriālā ieguldījuma ar nenoteiktu lietderīgās lietošanas laiku un nemateriālā ieguldījuma, kurš nav nodots lietošanā, vērtības samazinājuma pārbaudei izmanto atgūstamo vērtību, kas noteikta iepriekšējā pārskata perioda beigās veiktās pārbaudes ietvaros, ja ir spēkā abi sekojošie nosacījumi:

- ✓ iepriekšējā atgūstamā vērtība vismaz par 10 % pārsniedza nemateriālā ieguldījuma uzskaites vērtību;
- ✓ pārskata perioda laikā nav notikušas tādas izmaiņas apstākļos, lai pārskata perioda beigās noteiktā atgūstamā vērtība būtu mazāka par aktīva uzskaites vērtību.

Nemateriālajiem ieguldījumiem ar noteiktu lietderīgās lietošanas laiku atlikušo lietderīgās lietošanas laiku pārskata ne retāk kā vienu reizi pārskata gadā. Ja nemateriālā ieguldījuma atlikušais lietderīgās lietošanas laiks atšķiras no iepriekšējam aplēsēm, to koriģē un ņem vērā, aprēķinot amortizāciju sākot no nākamā mēneša pēc pārskata perioda, kurā mainīta aplēse.

Katra pārskata perioda beigās veicot gada inventarizāciju novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz būtisku nemateriālo ieguldījumu vērtības samazinājumu, izvērtējot vai pastāv pazīmes attiecībā uz nemateriālā ieguldījuma vērtības samazināšanos:

- ✓ vismaz par 90 % samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, lietojot attiecīgo nemateriālo ieguldījumu;
- ✓ pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- ✓ nemateriālais ieguldījums ir morāli novecojis vai bojāts;
- ✓ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē nemateriālā ieguldījuma paredzēto lietojumu. Šajās izmaiņās ietverta aktīva dīkstāve, plāni pārtraukt vai pārstrukturēt budžeta iestādes attiecīgu struktūrvienību vai funkciju darbību, vai pārtraukt aktīva lietošanu pirms iepriekš paredzētā lietošanas termiņa beigām;
- ✓ pieņemts lēmums apturēt nemateriālā ieguldījuma izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā);
- ✓ citas pazīmes, kas varētu liecināt par nemateriālā ieguldījuma vērtības samazināšanos.

Ja pastāv kāda no iepriekš minētajām pazīmēm, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā tiek veikta attiecīgā nemateriālā ieguldījuma atgūstamās vērtības aplēse. Ja nav konstatētas pazīmes, kas varētu liecināt par nemateriālā ieguldījuma vērtības samazināšanos, nav nepieciešams

novērtēt nemateriālā ieguldījuma atgūstamo vērtību un veikt tālākos pasākumus nemateriālā ieguldījuma vērtības samazinājuma izvērtēšanai.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība palielina nemateriālā ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību, norakstot iepriekšējos pārskata periodos izveidoto vērtības samazinājumu tikai tādā gadījumā, ja nemateriālā ieguldījuma atgūstamā vērtība ir lielāka par tā uzskaites vērtību. Šādā gadījumā aktīva uzskaites (atlikusī) vērtība tiek palielināta līdz tā atgūstamajai vērtībai un tiek atzīti pārskata perioda pārējie ieņēmumi. Pēc nemateriālā ieguldījuma vērtības samazinājuma koriģēšanas turpina aprēķināt amortizāciju, nemateriālā ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

Ja nemateriālā ieguldījuma atgūstamā vērtība apstākļu dēļ kļūst mazāka nekā tā atlikusī (bilances) vērtība, tiek samazināta nemateriālā ieguldījuma atlikusī vērtība līdz atgūstamajai vērtībai, atzīstot pārskata perioda izdevumus no vērtības samazināšanās. Atzīstot nemateriālā ieguldījuma vērtības samazināšanās izdevumus, sadala atlikušo aktīva vērtību atbilstoši atlikušajam lietderīgās lietošanas laikam.

2. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi ir aktīvi, kuru paredzētais lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par vienu gadu, kuru iegādes mērķis nav to pārdošana, un tie funkcionē patstāvīgi iestādes darbības nodrošināšanai. Pamatlīdzekļi tiek iegrāmatoti iegādes vērtībā. Bilancē pamatlīdzekļi atspoguļoti atlikušajā vērtībā.

Pamatlīdzekļi iestādes bilancē tiek uzskaitīti to iegādes vai izveidošanas izmaksu vērtībā ko veido samaksātā nauda, tās ekvivalenti vai cita veida atlīdzība, kurai pieskaitītas visas izmaksas, kas tieši attiecas uz iegādes darījumu.

Pamatlīdzekļu sastāvā uzskaita:

- ✓ Zeme un būves;
- ✓ Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas;
- ✓ Pārējie pamatlīdzekļi;
- ✓ Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība;
- ✓ Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi;
- ✓ Bioloģiskie un pazemes aktīvi;
- ✓ Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos;
- ✓ Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem.

Pamatlīdzekļus uzskaita, ievērojot normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteikto vienas aktīva vienības sākotnējās atzīšanas vērtību. Pamatlīdzekļu sākotnējās atzīšanas sliekšnis ir virs 500 *EUR*. Ja aktīvs atbilst pamatlīdzekļa atzīšanas kritērijiem, tomēr viena aktīva vienības iegādes vai izveidošanas vērtība ir mazāka par normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteikto vienas aktīva vienības sākotnējās atzīšanas vērtību, aktīvu uzskaita apgrozāmo līdzekļu sastāvā kā ilgstoši lietojamo inventāru. Neatkarīgi no vienas aktīva vienības atzīšanas vērtības pamatlīdzekļu sastāvā uzskaita:

- ✓ bibliotēku fondus;
- ✓ izklaides, literāros un mākslas oriģināldarbus;
- ✓ dārgakmeņus un dārgmetālus;
- ✓ antīkos un citus kultūras un mākslas priekšmetus, citas vērtslietas un muzeja krājuma priekšmetus;
- ✓ nekustamos īpašumus;
- ✓ nemateriālos ieguldījumus;
- ✓ bioloģiskos aktīvus.

Saskaņā ar 2021. gada 21. decembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 877 "Grāmatvedības kārtošanas noteikumi" 70. punktu un atbilstoši 2025. gada 23. oktobra Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīkojumam Nr. 1.1-14/2025/268 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu 2025.gada inventarizācijas komisiju izveidošanu" 2025. gadā inventarizācija dabā tika veikta 1/5 daļai no visiem Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības nekustamiem īpašumiem.

Kontu grupā "Zeme un būves" uzskaita īpašumā, valdījumā esošu vai piekrītošu zemi zem ēkām un būvēm, kultivēto zemi, atpūtai un izklaidei izmantojamo zemi, visas Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības ēkas un būves, ieskaitot aprīkojumu, ierīces un iekārtas, kas ir šo ēku un būvju neatņemama sastāvdaļa. Šajā kontā uzskaita zemesgabalus, ēkas un būves, ja tās paredzētas Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības funkciju nodrošināšanai, pakalpojumu sniegšanai un to paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par vienu gadu.

- ✓ Zemi uzskaita zemes vienībās atbilstoši piešķirtajam zemes vienības kadastra apzīmējuma numuram;
- ✓ Būves, kas ir kultūras (arhitektūras) pieminekļi, uzskaita līdzīgu pamatlīdzekļu vai ieguldījuma īpašumu kontos atbilstoši to pielietojumam (piemēram, dzīvojamās ēkas, nedzīvojamās ēkas), analītiskajā uzskaitē nodalot atsevišķi;
- ✓ Būvju konstrukcijas, aprīkojumu, ierīces un iekārtas, kas ir to neatdalāma sastāvdaļa, uzskaita kopā ar attiecīgo būvi.

Saskaņā ar 2025. gada 23. oktobra Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīkojumu Nr. 1.1-14/2025/268 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu 2025. gada inventarizācijas komisiju izveidošanu" un atbilstoši 2025. gada 29. oktobra Jūrmalas valstspilsētas administrācijas rīkojumam Nr. 1.1-14/2025/272 "Par inventarizācijas komisiju izveidošanu Jūrmalas valstspilsētas administrācijā" izveidotā inventarizācijas komisija, dabā veicamās inventarizācijas gaitā, nekonstatēja pazīmes, kas liecinātu par nekustamā īpašuma objektu vērtības samazinājumu. Ņemot vērā to, ka pārskata gadā ir veikti būtiski nekustamā īpašuma atjaunošanas darbi, novēršot 2024.gada vētru postījumu radītās sekas, iepriekšējā pārskata periodā atzītais vērtības samazinājums 170 288 EUR apmērā tika atzīts pārskata gada ieņēmumos.

Kontā grupā "Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas" uzskaita tehnoloģiskās iekārtas, mēraparatūru, regulēšanas ierīces, laboratoriju un medicīnas iekārtas un mašīnas, kuras lieto Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības funkciju izpildes vai sniegto pakalpojumu nodrošināšanai.

- ✓ Tehnoloģisko iekārtu un mašīnu sastāvā neuzskaita transportlīdzekļus un datortehniku;
- ✓ Tehnoloģisko iekārtu un mašīnu rezerves daļas un palīgierīces, kurām ir patstāvīga nozīme saimnieciskajā procesā un kas uzskatāmas par pamatlīdzekļiem, ietver pamatlīdzekļu sastāvā kā atsevišķus pamatlīdzekļu uzskaites objektus.

Kontu grupā "Pārējie pamatlīdzekļi" uzskaita budžeta iestādes transportlīdzekļus, saimniecības pamatlīdzekļus, datortehniku, sakaru un biroja tehniku, bibliotēku fondus, mākslas darbus un mākslas priekšmetus, vērtslietas, kultūras un mākslas priekšmetus, muzeju krājuma sastāvā esošos aktīvus (izņemot nekustamos īpašumus) un pārējos iepriekš neklasificētus pamatlīdzekļus.

Saskaņā ar 2025. gada 23. oktobra Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīkojumu Nr. 1.1-14/2025/268 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu 2025. gada inventarizācijas komisiju izveidošanu" un atbilstoši 2025. gada 29. oktobra Jūrmalas valstspilsētas administrācijas rīkojumam Nr. 1.1-14/2025/272 "Par inventarizācijas komisiju izveidošanu Jūrmalas valstspilsētas administrācijā" izveidotā inventarizācijas komisija, dabā veicamās inventarizācijas gaitā, nekonstatēja pazīmes, kas liecinātu par pārējo pamatlīdzekļu vērtības samazinājumu. Ņemot vērā to, ka pārskata gadā ir veikti pārējo pamatlīdzekļu atjaunošanas darbi, novēršot 2024.gada vētru postījumu radītās sekas, iepriekšējā pārskata periodā atzītais vērtības samazinājums 39 705 EUR apmērā tika atzīts pārskata gada ieņēmumos.

Kontu grupā "Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība" uzskaita izmaksas, kas attiecas uz konkrēta objekta izveidošanu vai celtniecību līdz dienai, kad objektu nodod lietošanā (ekspluatācijā). Šajos kontos uzskaita arī to iekārtu un mašīnu vērtības, kas ir saņemtas, bet vēl nav uzstādītas un nav nodotas lietošanā.

Kontu grupā "Turējumā nodotie valsts un pašvaldību īpašumi" uzskaita īpašumā un valdījumā esošus valsts un pašvaldību īpašumus nododot turējumā valsts vai pašvaldību kapitālsabiedrībām, ostu pārvaldēm vai atvasinātām publiskām personām. Uzskaita to sākotnējo vērtību un uzkrāto nolietojumu atsevišķos kontos pamatlīdzekļu sastāvā.

Kontu grupā "Bioloģiskie un pazemes aktīvi" uzskaita ilggadīgos stādījumus, tajā skaitā augļu dārzus, koku un krūmāju stādījumus, parkus un mežaudzes, dzīvniekus un citus līdzīgus aktīvus, kuriem raksturīga atjaunošanās un vērtības izmaiņas augšanas rezultātā un kurus paredzēts izmantot zinātniskās pētniecības, izglītības, transporta, izklaides vai atpūtas vai drošības un kontroles mērķiem. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības bilancē tiek uzskaitītas mežaudzes, kuras inventarizē reizi 20 gados atbilstoši Meža likuma nosacījumiem, Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumiem Nr. 384 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" un 2009. gada 25. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 647 "Mežaudzes novērtēšanas kārtība". Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības bilancē uzskaitītās mežaudzes vērtība atbilst Meža valsts reģistra datiem, kura pakļauta periodiskai pārvērtēšanai. Saskaņā ar Meža likumā noteikto Jūrmalas pašvaldības mežaudžu pirmreizējā inventarizācija tika veikta 2008. gadā.

Iepriekšējā pārskata periodā izveidotā inventarizācijas komisija, dabā veicamās inventarizācijas gaitā, apsekoja 25 mežaudzes, kuras tika bojātas 2024. gada 28. un 29. jūlija vētras rezultātā. Komisijas izteica priekšlikumu bojātajām mežaudzēm 2025. gada budžetā paredzēt papildus finansējumu, lai veiktu sanitārās izlases cirtes, kā arī normatīvajos aktos noteiktā kārtībā, piesaistīt atbilstošus speciālistus un precizēt mežaudžu inventarizācijas datus atbilstoši esošai situācijai dabā. Pārskata gadā iepirkuma rezultātā tika noslēgts līgums par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības īpašumā esošo mežaudžu apsaimniekošanu, cirsmu sagatavošanu pārdošanai izsolē, kā arī cirsmu (koku ciršanas un realizācijas tiesību) pārdošanu elektroniskā cirsmu izsolē, nodrošinot nepieciešamo personālu un izsoļu tehnisko nodrošinājumu. 2025. gada augustā tika organizētas divas meža cirsmu izsoles ar koku ciršanas tiesībām tajās un attiecīgām nocirsto koku realizācijas tiesībām. Izsoles rezultātā tika noslēgti divi meža cirsmu pirkuma līgumi 590 302 EUR apmērā, saskaņā ar kuriem mežizstrādes darbi, tajā skaitā koku izvešana, cirsmās pabeidzama līdz 2026. gada 31. martam.

Saskaņā ar 2025. gada 23. oktobra Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīkojumu Nr. 1.1-14/2025/268 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu 2025. gada inventarizācijas komisiju izveidošanu" un atbilstoši 2025. gada 29. oktobra Jūrmalas valstspilsētas administrācijas rīkojumam Nr. 1.1-14/2025/272 "Par inventarizācijas komisiju izveidošanu Jūrmalas valstspilsētas administrācijā" izveidotā inventarizācijas komisija inventarizācijas gaitā, nekonstatēja pazīmes, kas liecinātu, ka pārējo bioloģisko aktīvu vērtības samazinājums nepastāv, līdz ar ko iepriekšējā pārskata periodā atzītais vērtības samazinājums 2 701 EUR apmērā tiek uzskaitīts esošajā apmērā.

Kontu grupā „Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos” uzskaita kapitālos ieguldījumus ēkās vai citos pamatlīdzekļos (ēku rekonstrukcija, uzlabošana, atjaunošana), kas nav iestādes īpašumā, ja tādi ieguldījumi ir atļauti īres, nomas vai apsaimniekošanas līgumos vai paredzēti investīciju projektos. Attiecīgos ieguldījumus uzskaita kā nomātā īpašuma uzlabojumus.

Ieguldījumu nomātajos pamatlīdzekļos paredzamo lietderīgās lietošanas laiku nosaka atbilstoši īres, nomas, apsaimniekošanas līgumos vai citos tiesību saņemšanas apliecināšos

dokumentos noteiktajiem laika periodiem. Ja paredzamais lietderīgais lietošanas laiks nav norādīts, to nosaka un apstiprina iestādes vadība.

Pieņemot uzskaitē pamatlīdzekļus, kuriem nav zināma vērtība un kas iepriekš ir lietoti, iestādes izveidota komisija, nepieciešamības gadījumā pieaicinot attiecīgās jomas speciālistu, nosaka pamatlīdzekļa tehnisko stāvokli, paredzamo lietošanas laiku un nolietojuma normas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība līdz ilgtermiņa ieguldījuma novērtēšanai vai vērtības apstiprināšanai nodrošina aktīvu uzskaiti daudzuma vienībās.

Veicot pamatlīdzekļa pārbūvi, restaurāciju vai atjaunošanu, aktīva atlikušo lietderīgās lietošanas laiku pārskata, attiecīgi koriģējot aktīva nolietojuma aprēķinu kārtējam periodam un nākamajiem periodiem, ja paredzamais lietošanas laiks palielinās (procentuālais palielinājums ir jāskatās pret aktīva atlikušo lietderīgās lietošanas laiku):

- ✓ būvēm - vairāk par 10 %;
- ✓ pārējiem pamatlīdzekļiem - vairāk par 50 %.

Pamatlīdzekļiem pēc pārbūves, restaurācijas vai atjaunošanas nolietojumu aprēķina atlikušajā vai pārskatītajā lietderīgās lietošanas laikā.

Aprēķinot nolietojumu pamatlīdzekļiem tiek piemērotas Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumu Nr. 87 “Grāmatvedības uzskaites kārtība budžeta iestādēs” noteiktās pamatlīdzekļu nolietojuma normas.

Pamatlīdzekļu nolietojums ir summa, kuru pamatlīdzekļa vērtības dzēšanai pakāpeniski iekļauj iestādes faktiskajās izmaksās pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laikā. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība aprēķinot pamatlīdzekļu nolietojumu, grāmatvedības uzskaitē pielieto lineāro metodi un aprēķina nolietojumu pa pārskata periodiem - mēnešiem. Nolietojuma summu aprēķina *EUR* un *centos*. Pamatlīdzekļu nolietojumu sāk aprēķināt ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc pamatlīdzekļa nodošanas ekspluatācijā un beidz aprēķināt ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc pamatlīdzekļa ekspluatācijas izbeigšanas vai ar izslēgšanas datumu. Nolietojumu turpina rēķināt arī remontu un rekonstrukciju laikā. Remontu un rekonstrukciju izmaksas pievieno pamatlīdzekļu sākotnējai vērtībai. Pamatlīdzekļiem pēc rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas nolietojumu aprēķina atlikušajā vai pārskatītajā lietderīgās lietošanas laikā un to rēķina no atlikušās jeb uzskaites vērtības. Īpašumā un valdījumā esošiem pašvaldību nekustamajiem īpašumiem, kas nodoti turējumā pašvaldību kapitālsabiedrībām vai ostu pārvaldēm, turpina aprēķināt nolietojumu pamatlīdzekļu atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā.

Pamatlīdzekļiem, kurus iegādājas saskaņā ar finanšu nomas nosacījumiem, nolietojumu rēķina pēc tādiem pašiem noteikumiem, kādi piemērojami pārējiem īpašumā esošiem tās pašas grupas aktīviem. Ja nav pietiekamas pārliecības, ka budžeta iestāde nomas termiņa beigās iegūs aktīva īpašuma tiesības, nomāto aktīvu pilnībā nolieto nomas termiņa laikā.

Bilancē iekļautajiem pamatlīdzekļiem – zemei, bioloģiskajiem un pazemes aktīviem, vietējās nozīmes kultūrvēsturiskajiem objektiem un kultūrvēsturiskajiem objektiem, kuriem ir piešķirts valsts un pasaules kultūras pieminekļa nozīmes statuss un kuri netiek lietoti ikdienā, bibliotēku fondiem, kultūras un mākslas priekšmetiem, dārgakmeņiem, dārgmetāliem un to izstrādājumiem, vērtslietām un valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautajiem pasaules un valsts nozīmes kultūras pieminekļiem, izņemot tos, kuri tiek lietoti ikdienā, nolietojumu neaprēķina.

Analītiskajā uzskaitē nodala vienos grāmatvedības kontos uzskaitītos pamatlīdzekļus, kuriem aprēķina nolietojumu, no pamatlīdzekļiem, kuriem neaprēķina nolietojumu.

Ja pamatlīdzekļa sākotnējā vērtība ir pilnīgi norakstīta kā nolietojums, bet pamatlīdzekli turpina lietot, nolietojuma aprēķināšanu pārtrauc, bet pamatlīdzekli saglabā uzskaitē.

Atsavināšanai paredzētie ilgtermiņa ieguldījumi aprakstīti krājumu sadaļā.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pārskata perioda beigās, veicot salīdzināšanu par zemesgabala platību ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā norādītajiem datiem, un konstatējot zemesgabala platības izmaiņas, kas ir lielākas par 10 %, ja zemesgabals sākotnēji ir ticis novērtēts kadastrālajā vērtībā, budžeta iestāde:

- ✓ koriģē platību;
- ✓ koriģē aktīva uzskaites vērtību atbilstoši aktuālajai kadastrālajai vērtībai;
- ✓ starpību starp aktuālo vērtību un iepriekš uzskaitīto vērtību atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumos vai izdevumos;
- ✓ precizē aktīva analītisko informāciju.

Ja konstatētās zemes platības izmaiņas, kas ir mazākas par 10 % - precizē aktīva analītisko informāciju, uzskaites vērtību saglabājot nemainīgu.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pārskata perioda beigās izvērtēja pazīmes, kuras varētu liecināt par ilgtermiņa ieguldījumu vērtības būtisku samazinājumu:

- ✓ vismaz par 90 % samazinājies vai nepastāv pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo aktīvu;
- ✓ pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada negatīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- ✓ aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;
- ✓ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- ✓ pieņemts lēmums apturēt aktīva izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā);
- ✓ citas pazīmes, kas liecina par aktīva vērtības samazināšanos.

Ja inventarizācijas komisija konstatēja vismaz vienu ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājuma pazīmi vispirms izvērtē, vai iespējams noteikt ilgtermiņa ieguldījuma patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas. *Ilgtermiņa ieguldījuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas (pārdošanas) izmaksas, ir summa, kādu iespējams iegūt ilgtermiņa ieguldījuma atsavināšanas (pārdošanas) darījumā starp labi informētām, savstarpēji ieinteresētām un nesaistītām personām.* Ja ilgtermiņa ieguldījuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir lielāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību, ilgtermiņa ieguldījuma lietošanas vērtību neapreķina un vērtības samazinājumu neveic.

Ja ilgtermiņa ieguldījuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir mazāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību vai to nav iespējams noteikt, nosaka ilgtermiņa ieguldījuma lietošanas vērtību. *Ilgtermiņa ieguldījuma lietošanas vērtības noteikšanai piemēro šādas metodes:*

- ✓ *amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi - pielietojot šo metodi, pamatlīdzekļa lietošanas vērtību nosaka, amortizējot pamatlīdzekļa aizstāšanas izmaksas atbilstoši esošā pamatlīdzekļa nolietojumam. Pamatlīdzekļa aizstāšanas izmaksas nosaka, salīdzinot pamatlīdzekļa reprodukcijas (tāda paša pamatlīdzekļa izveidošana vai iegāde) un aizstāšanas (līdzvērtīga pamatlīdzekļa izveidošana vai iegāde) izmaksas un izvēloties mazākās;*
- ✓ *atjaunošanas izmaksu metodi izmanto, ja nav iespējams pielietot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi. Šajā gadījumā pamatlīdzekļa lietošanas vērtību nosaka, no amortizētajām aktīva aizstāšanas izmaksām pirms vērtības samazināšanās atskaitot aprēķinātās aktīva atjaunošanas izmaksas, kas nepieciešamas, lai atjaunotu aktīva darbību tādā līmenī, kāds tas bija pirms vērtības samazināšanās;*
- ✓ *pakalpojuma vienību metodi - lietošanas vērtību nosaka, samazinot amortizētās aktīva aizstāšanas izmaksas pirms vērtības samazināšanās atbilstoši samazinātajam pakalpojuma vienību skaitam.*

Ilgtermiņa ieguldījuma lietošanas vērtību salīdzina ar patieso vērtību un nosaka ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamo vērtību, kas ir lielākā no patiesās vērtības un lietošanas vērtības. Ja patieso vērtību nav bijis iespējams noteikt, par tā atgūstamo vērtību, nosaka lietošanas vērtību. Ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamā vērtība tiek salīdzināta ar uzskaites vērtību un tiek noteikts, vai pastāv ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājums.

Ja ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamā vērtība ir mazāka par tā uzskaites vērtību, tad atzīst ilgtermiņa ieguldījuma samazinājumu līdz tā atgūstamajai vērtībai. Ja vērtības samazinājums ir lielāks par ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites vērtību, uzskaites vērtību samazina līdz nullei. Pēc pamatlīdzekļa vērtības samazinājuma atzīšanas tam turpina aprēķināt nolietojumu, tā uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies izvērtējot šādas pazīmes:

- ✓ vismaz par 90 % palielinājies vai atjaunojies pieprasījums pēc pakalpojuma, kuru sniedz budžeta iestāde, lietojot attiecīgo aktīvu;
- ✓ pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada pozitīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
- ✓ pārskata perioda laikā veikti aktīva uzlabojumi vai atjaunošana, lai uzlabotu tā darbību;
- ✓ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas pozitīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- ✓ pieņemts lēmums atsākt aktīva izveidi, kas iepriekš apturēta vai pārtraukta pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā).

Ja pastāv vismaz viena no pazīmēm, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies, no jauna veic attiecīgā ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamās vērtības aplēsi. Tikai gadījumā, ja ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamā vērtība ir lielāka par tā uzskaites vērtību, palielina ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikušo) vērtību, norakstot iepriekšējos pārskata periodos izveidoto vērtības samazinājumu. Palielinātā ilgtermiņa ieguldījuma uzskaites (atlikusī) vērtība nedrīkst pārsniegt uzskaites vērtību, kas būtu noteikta (atskaitot nolietojumu), ja ilgtermiņa ieguldījumam iepriekšējos periodos nebūtu atzīti izdevumi no vērtības samazinājuma. Pēc ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājuma koriģēšanas turpina aprēķināt nolietojumu, pamatlīdzekļa uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku. Izveidoto pamatlīdzekļu vērtības samazinājumu var koriģēt tikai par konkrētā pamatlīdzekļa vērtības samazinājuma izmaiņu vērtību.

Tā kā pēc pamatlīdzekļa vērtības samazinājuma koriģēšanas pamatlīdzekļa atlikušais lietderīgās lietošanas laiks nemainās, tad pamatlīdzekļa nolietojumu aprēķina, pamatlīdzekļa uzskaites vērtību pēc vērtības samazinājuma koriģēšanas sistemātiski attiecinot uz pamatlīdzekļa atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

Ja inventarizācijas komisija konstatēja, ka nepastāv neviena no pazīmēm, kas norāda uz ilgtermiņa ieguldījumu vērtības būtisku samazinājumu, to atspoguļo inventarizācijas sarakstos par pārskata gada materiālo vērtību slēguma inventarizāciju.

3. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības bilancē līdzdalību radniecīgo (Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir ieguvusi virs 50 % no akcionāru vai dalībnieku balsstiesībām) un asociēto (Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir ieguvusi 20 līdz 50 % no akcionāru vai dalībnieku balsstiesībām) kapitālsabiedrību kapitālos novērtē un norāda saskaņā ar pašu kapitāla metodi, par pamatu izmantojot kapitālsabiedrību 2025. gada auditētajos pārskatos norādītos pašu kapitāla datus. Ja kapitālsabiedrības finanšu pārskats par pārskata gadu nav pieejams, izmanto pēdējo pieejamo finanšu pārskatu un līdzdalības vērtības izmaiņas koriģē par veiktajiem darījumiem un citām izmaiņām, kas notikušas laikposmā starp pēdējā pieejamā kapitālsabiedrības finanšu pārskata datumu un datumu, kad finanšu pārskatu sagatavo kapitāldaļu turētājs. Ieguldījumi kapitālsabiedrībās, kurās Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai pieder mazāk par 20 % balsstiesību, tiek uzskaitīti pārējo ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā.

Pārskata gadā ieguldījumu uzskaites vērtība tiek palielināta, pamatojoties uz Jūrmalas domes lēmumiem par kapitālsabiedrības pamatkapitāla palielināšanu gadījumos, kad:

- ✓ Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir nodevusi kapitālsabiedrībai kā mantisko ieguldījumu pašvaldības bilancē uzskaitīto nekustamo un kustamo īpašumu;
- ✓ Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir pārskaitījusi sabiedrībai naudas līdzekļus kā ieguldījumu naudā.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības kapitāla daļa, kura iegūta, veicot mantisko ieguldījumu, tiek noteikta atbilstoši aktīva patiesajai vērtībai. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības bilancē uzskaitītie nekustamā īpašuma objekti pirms mantiskā ieguldījuma veikšanas tiek novērtēti atbilstoši normatīvajiem aktiem par Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanu.

Kapitāla līdzdalības daļas vērtības pieaugumu vai samazinājumu kapitālsabiedrības pašu kapitālā pārskata gadā uzskaita kā pārskata gada ieņēmumus vai izdevumus un izmaiņas ilgtermiņa finanšu ieguldījumos. Ja kapitālsabiedrībai ir negatīva pašu kapitāla vērtība, budžeta iestādes ieguldījumu šajā kapitālsabiedrībā samazina līdz nullei un turpmāk zaudējumus no ieguldījuma kapitālsabiedrībā neatzīst. Ja kapitālsabiedrības pašu kapitālā ir notikušas izmaiņas, kas netika iekļautas kapitālsabiedrības peļņas vai zaudējuma aprēķinā (kapitālsabiedrības reorganizācija, aktīvu pārvērtēšana, ko uzreiz iekļauj kapitālsabiedrības pašu kapitālā), vērtības izmaiņas iekļauj budžeta iestādes pašu kapitālā pārējās rezervēs, kā arī uzskaita kā izmaiņas ilgtermiņa finanšu aktīvos.

Samaksātās priekšapmaksas par kapitāla daļu iegādi norāda kā avansa maksājumus par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem. Brīdī, kad kapitāldaļu iegāde tiek reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā, atzīst līdzdalības vērtības palielinājumu un dzēš avansa maksājumu par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 1. jūlija noteikumu Nr. 400 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 109.11. apakšpunktā noteikto, izvērtējuma gaitā par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz budžeta iestādes izdevumiem tiek noteikts nepieciešamais finansējums trīs gadiem sadalījumā pa finansējuma avotiem, lai segtu kapitālsabiedrību iespējamo negatīvo naudas plūsmu vai deleģēto funkciju veikšanai nepieciešamā finansējuma apmēru, ko apstiprinājis kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs.

Kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekme uz pašvaldības budžeta izdevumiem nākotnē.

2026. gada 28. janvāra rīkojuma Nr. 1.1-14/2026/23 „Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības 2025. konsolidētā gada pārskata sagatavošanas kārtību” 5.2.1. apakšpunktā noteiktajā kārtībā Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Audita un kapitāldaļu pārvaldības nodaļa sagatavo informāciju par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz pašvaldības budžeta izdevumiem nākotnē.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 1. jūlija noteikumu Nr. 400 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 109.11. apakšpunktā noteikto, izvērtējuma gaitā par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz budžeta iestādes izdevumiem tiek noteikts nepieciešamais finansējums trīs gadiem sadalījumā pa finansējuma avotiem, lai segtu kapitālsabiedrību iespējamo negatīvo naudas plūsmu vai deleģēto funkciju veikšanai nepieciešamā finansējuma apmēru, ko apstiprinājis kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs.

Izvērtējot kapitālsabiedrību sniegto informāciju atbilstoši Ministru kabineta 2025. gada 21. janvāra noteikumu Nr. 57 "Ceturkšņa pārskata sagatavošanas kārtība" 25. punktam, sagatavojot kopsavilkuma ziņojumu par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz valsts vai pašvaldības budžeta izdevumiem par 2025. gadu (V8. KAPS "Informācija par iestādes aktīvu (kapitālsabiedrību) pārvaldību"), un anketu par kapitālsabiedrības darbības turpināšanas principa piemērošanu par 2025. gadu, piemēroti novērtēšanas principi par kapitālsabiedrību finansiālās darbības ietekmi uz pašvaldības budžeta izdevumiem nākotnē.

2026. gada pašvaldības finansējums kapitālsabiedrībām apstiprināts ar Jūrmalas domes 2025. gada 18. decembra saistošiem noteikumiem Nr. 44 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības 2026. gada budžetu", kā arī ievērojot 2026. gada 29. janvāra saistošos noteikumus Nr. 2 "Grozījumi Jūrmalas domes 2025. gada 18. decembra saistošajos noteikumos Nr. 44 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības 2026. gada budžetu"" un 2026. gada 26. februāra saistošos noteikumus Nr. 7 "Grozījumi Jūrmalas domes 2025. gada 18. decembra saistošajos noteikumos Nr. 44 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības 2026. gada budžetu"".

Kapitālsabiedrības ir sniegušas kopsavilkuma informāciju par anketā par kapitālsabiedrības darbības turpināšanas principa piemērošanu par 2025. gadu norādītajiem datiem, sniedzot skaidrojumu par nepieciešamā finansējuma apmēru, ko apstiprinājis kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājs (Jūrmalas domes lēmums, pārvaldes uzdevuma deleģēšanas līgums, dalībnieku sapulces lēmums un/vai cits dokuments), kapitālsabiedrību valdei apliecinot, ka norādītais finansējums atbilst kapitālsabiedrības vidēja termiņa plānošanas dokumentiem un/vai arī ir apstiprināts citos normatīvajos dokumentos vai lēmumos, līgumos, kas attiecas uz kapitālsabiedrību.

Ievērojot iesniegto informāciju, tai skaitā anketā par kapitālsabiedrības darbības turpināšanas principa piemērošanu norādīto, tiek sagatavots kopsavilkuma ziņojums par finansējuma apmēru nākamajiem trīs gadiem kapitālsabiedrībām pašvaldības deleģēto funkciju veikšanai, kuru plānots piešķirt pašvaldības dotācijas vai ieguldījuma veidā vai kapitālsabiedrībai negatīvās naudas plūsmas segšanai.

Katru gadu, pie pašvaldības ikgadējā budžeta izstrādes, plānotais finansējuma apmērs var tikt precizēts un pārreķināts atbilstoši tā brīža aktuālajai situācijai, pašvaldības kopējam investīciju plānam, kā arī pieejamajam pašvaldības budžeta līdzekļu apjomam.

4. IEGULDĪJUMA ĪPAŠUMI

Ieguldījuma īpašumu sastāvā uzskaita Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības īpašumā esošās zemes un būves, kas neatbilst pamatlīdzekļu izmantošanas kritērijiem, tajā skaitā aktīvs tiek iznomāts, izņemot vispārējās valdības sektoru struktūru ietvaros (starp Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestādēm), aktīvs tiek turēts kapitāla pieaugumam (tas ir budžeta iestādei piederošais nekustamais īpašums tiek turēts kapitāla vērtības pieaugumam nākotnē un nākotnē to plānots pārdot), aktīvs ir iekļauts grāmatvedības uzskaitē, bet nav pieņemts lēmums par tā izmantošanu.

Ieguldījuma īpašumu atzīst par aktīvu tikai un vienīgi tad, ja to pagātnes notikumu rezultātā kontrolē Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība, ir ticams, ka nākotnē Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība saņems ar ieguldījuma īpašumu saistītos saimnieciskos labumus un var ticami novērtēt ieguldījuma īpašuma izmaksu vērtību vai patieso vērtību.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība novērtē ieguldījuma īpašumu atbilstoši tā vērtībai iegādes vai izveidošanas brīdī. Šī vērtība ietver izmaksas, kas bijušas nepieciešamas ieguldījuma īpašuma iegādei vai izveidei.

Veicot ieguldījuma īpašuma pārbūvi, restaurāciju vai atjaunošanu, atlikušo lietderīgās lietošanas laiku pārskata, attiecīgi koriģējot nolietojuma aprēķinu kārtējam periodam un nākamajiem periodiem, ja paredzamais lietošanas laiks palielinās (procentuālais palielinājums ir jāskatās pret aktīva atlikušo lietderīgās lietošanas laiku):

- ✓ būvēm - vairāk par 10 %;
- ✓ zemēm - vairāk par 50 %.

Ieguldījuma īpašumam pēc pārbūves, restaurācijas vai atjaunošanas nolietojumu aprēķina atlikušajā vai pārskatītajā lietderīgās lietošanas laikā.

Veicot ieguldījuma īpašumu turpmāko novērtēšanu Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā tiek pielietoti tie paši grāmatvedības uzskaites principi, kas noteikti Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības uzskaitē esošajiem pamatlīdzekļiem. Pēc sākotnējās atzīšanas Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība uzskaita ieguldījuma īpašumu tā izmaksu vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un izdevumus no vērtības samazinājuma.

Ieguldījuma īpašuma nolietojums ir summa, kuru ieguldījuma īpašuma vērtības dzēšanai pakāpeniski iekļauj iestādes faktiskajās izmaksās ieguldījuma īpašuma lietderīgās lietošanas laikā. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība aprēķinot Ieguldījuma īpašumu nolietojumu, grāmatvedības uzskaitē pielieto lineāro metodi un aprēķina nolietojumu pa pārskata periodiem - ceturkšņiem. Jūrmalas pilsētas pašvaldībā ieguldījuma īpašuma nolietojuma aprēķināšanu tiek uzsākta ar nākamā mēneša pirmo datumu pēc ieguldījuma īpašuma nodošanas lietošanā. Ja ieguldījuma īpašums tiek izslēgts no uzskaites, pārklasificēts kā atsavināšanai paredzēts ilgtermiņa ieguldījums vai pēc sākotnējās uzskaites vērtības pilnīgi iekļauts nolietojuma aprēķinā, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība beidz aprēķināt nolietojumu ar nākamā mēneša pirmo datumu.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība turpina ieguldījuma īpašuma nolietojuma aprēķinu arī tajā laikā, kad ieguldījuma īpašumu nelieto, izņemot gadījumus, ja ieguldījuma īpašums ir pilnīgi nolietots vai tas ir klasificēts kā atsavināšanai paredzēts ilgtermiņa ieguldījums.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pārskata perioda beigās izvērtēja pazīmes, kuras varētu liecināt par ieguldījuma īpašuma vērtības būtisku samazinājumu:

- ✓ pārskata periodā tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai tirgos, kuros aktīvs tiek izmantots, ir notikušas izmaiņas, kas nelabvēlīgi ietekmē budžeta iestādi;
- ✓ pārskata periodā ir vismaz par vienu procentu palielinājusies diskonta likme, kas lietota, lai aprēķinātu aktīva lietošanas vērtību;
- ✓ aktīvs ir novecojis vai fiziski bojāts;
- ✓ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas negatīvi ietekmē aktīva paredzēto lietojumu;
- ✓ pieņemts lēmums apturēt aktīva izveidošanu pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā);
- ✓ ar aktīvu saistīto budžetā paredzēto ienākošo un izejošo naudas plūsmu kopsummas vai budžeta izpildes rezultāta samazināšanās vismaz par 50 %;
- ✓ citas pazīmes, kas liecina par aktīva vērtības samazināšanos.

Ja inventarizācijas komisija konstatē vismaz vienu ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājuma pazīmi vispirms izvērtē, vai iespējams noteikt ieguldījuma īpašuma patieso vērtību, atskaitot atsavināšanas izmaksas. *Ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas (pārdošanas) izmaksas, ir summa, kādu iespējams iegūt ieguldījuma īpašuma atsavināšanas (pārdošanas) darījumā starp labi informētām, savstarpēji ieinteresētām un nesaistītām personām.* Ja ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir lielāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību, ieguldījuma īpašuma lietošanas vērtību neaprēķina un vērtības samazinājumu neveic.

Ja ieguldījuma īpašuma patiesā vērtība, atskaitot atsavināšanas izmaksas, ir mazāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību vai to nav iespējams noteikt, nosaka ieguldījuma īpašuma lietošanas vērtību. Ieguldījuma īpašuma *lietošanas vērtību nosaka*, aplēšot nākotnes ienākošo un izejošo naudas plūsmu *pašreizējo (diskontēto) vērtību*, ko budžeta iestāde plāno saņemt no turpmākās aktīva lietošanas tā pašreizējā stāvoklī un no tā atsavināšanas lietderīgās lietošanas laika beigās, ņemot vērā šo plūsmu apjoma vai rašanās laika iespējamās izmaiņas. Pašreizējo vērtību aprēķina, izmantojot atbilstošu Valsts kases tīmekļvietnē publicēto diskonta likmi.

Nākotnes naudas plūsmu prognožu pamatā piemēro:

- ✓ saprātīgus un pamatotus pieņēmumus, kas uzrāda visprecīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās lietošanas laikā. Pieņēmumi atbilst pagātnes prognožu faktiskajam iznākumam, ja vien turpmākie notikumi vai apstākļi, kas nepastāvēja tad, kad šīs faktiskās naudas plūsmas radās, nenosaka atšķirīgu pieeju;
- ✓ aktuālo budžetu un prognozes par laika periodu, kas nepārsniedz piecus gadus, bet izslēdz jebkuras prognozētās nākotnes ienākošās vai izejošās naudas plūsmas, kas varētu rasties no nākotnes darbību pārstrukturēšanas, aktīvu darbības uzlabošanas vai veicināšanas;
- ✓ nemainīgu vai samazinošu pieauguma likmi turpmākajiem gadiem līdz aktīva lietderīgās lietošanas laika beigām, ja vien nevar pamatot pieaugošas likmes lietošanu. Minētā pieauguma likme nepārsniedz ilgtermiņa vidējo pieauguma likmi nozarē, valstī vai tirgū, kurā attiecīgo aktīvu izmanto, ja vien nevar pamatot augstākas likmes piemērošanu.

Nākotnes naudas plūsmu aplēses ietver:

- ✓ ienākošo naudas plūsmu prognozes saistībā ar ilgstošu ieguldījuma īpašumu lietošanu, t.i., naudas ieņēmumus un naudas ekvivalentus, kas jāsaņem no personām ārpus budžeta iestādes;
- ✓ izejošo naudas plūsmu prognozes, kuras nepieciešamas, lai radītu naudas līdzekļu saņemšanu ilgstošas ieguldījuma īpašuma lietošanas rezultātā, tai skaitā izejošas naudas

plūsmas, lai sagatavotu ieguldījuma īpašumu lietošanai, un tā ikdienas apkalpošanai, tā pašreizējā stāvoklī, un kuras var tieši vai pamatoti un konsekventi attiecināt uz attiecīgo ieguldījuma īpašumu. Ieguldījuma īpašuma izveidošanas vai nepabeigtās būvniecības gadījumā izejošās naudas plūsmas ietver to turpmāko izejošo naudas plūsmu aplēsi, kuras paredzamas, pirms ieguldījuma īpašums būs gatavs lietošanai vai pārdošanai. Piemēram, izdevumi īpašuma ikdienas apkalpošanai, kā arī nākotnes izdevumi, kurus var pamatoti un konsekventi attiecināt atbilstoši ieguldījuma īpašuma lietošanai;

- ✓ neto naudas plūsmas, kuras jāsaņem (vai jāmaksā) saistībā ar ieguldījuma īpašuma atsavināšanu tā lietderīgās lietošanas laika beigās. Naudas plūsmas aplēš, izmantojot cenas, kādas ir spēkā aplēses noteikšanas dienā līdzīgiem ieguldījuma īpašumiem, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir beidzies un kuri darbojušies līdzīgos apstākļos. Attiecīgās cenas koriģē, lai ņemtu vērā nākotnes cenu pieaugumu vai samazinājumu.

Ieguldījuma īpašuma lietošanas vērtību salīdzina ar patieso vērtību un nosaka ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamo vērtību, kas ir lielākā no patiesās vērtības un lietošanas vērtības. Ieguldījuma īpašumu novērtē atgūstamajā vērtībā, kas ir lielākā no lietošanas vērtības un patiesās vērtības. Ja patieso vērtību nav bijis iespējams noteikt, par tā atgūstamo vērtību, nosaka lietošanas vērtību. Ilgtermiņa ieguldījuma atgūstamā vērtība tiek salīdzināta ar uzskaites vērtību un noteikts, vai pastāv ilgtermiņa ieguldījuma vērtības samazinājums.

Ja ieguldījuma īpašuma atgūstamā vērtība ir mazāka par tā uzskaites vērtību, tad budžeta iestāde atzīst ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājumu līdz tā atgūstamajai vērtībai.

Ja atsevišķa aktīva atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, jo nav iespējams identificēt uz šo aktīvu specifiski attiecināmas ienākošās naudas plūsmas un aktīva lietošanas vērtība būtiski atšķiras no tā patiesās vērtības, no kuras atskaitītas atsavināšanas izmaksas, tad atgūstamo vērtību nosaka, apvienojot vairākus aktīvus (turpmāk – apvienotā uzskaites vienība).

Apvienotā uzskaites vienībā iekļauj aktīvus, kuri rada vai kurus izmanto nodalāmas ienākošās naudas plūsmu radīšanai, bet katram atsevišķi atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt. Apvienotās uzskaites vienības uzskaites vērtību aprēķina:

- ✓ summējot to aktīvu uzskaites vērtības, kurus var tieši iekļaut vai pamatoti un konsekventi attiecināt uz konkrēto apvienoto uzskaites vienību un kuri radīs nākotnes ienākošās naudas plūsmas, kuras izmanto nosakot apvienotās uzskaites vienības lietošanas vērtību;
- ✓ pieskaitot atzīto saistību uzskaites vērtību (gadījumos, ja apvienotās uzskaites vienības atgūstamo vērtību nav iespējams noteikt, neņemot vērā šīs saistības, piemēram, aktīva atsavināšanas gadījumā, pircējs pārņem saistības).

Aktīvu vai apvienoto uzskaites vienību novērtē atbilstoši zemākajai vērtībai, ja aktīva vai apvienotās uzskaites vienības atgūstamā vērtība bilances datumā ir zemāka par tā uzskaites (atlikušo) vērtību. Apvienotās uzskaites vienības vērtības samazinājumu sadala proporcionāli katra vienībā ietilpstošā aktīva uzskaites vērtībai.

Ja vērtības samazinājums ir lielāks par ieguldījuma īpašuma uzskaites vērtību (piemēram, lietošanas vērtība var būt negatīva, ja sagaidāmās izejošās naudas plūsmas pārsniedz sagaidāmās ienākošās naudas plūsmas), uzskaites vērtību samazina līdz nullei. Pēc ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājuma atzīšanas tam turpina aprēķināt nolietojumu, tā uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies izvērtējot vismaz šādas pazīmes:

- ✓ tehnoloģiskajā, tirgus, ekonomiskajā vai juridiskajā vidē, kurā darbojas budžeta iestāde, vai arī tirgū, kam ir piesaistīts konkrētais ieguldījuma īpašums, pārskata periodā ir noti-

- kušas vai tuvākajā laikā notiks izmaiņas, kas labvēlīgi ietekmē budžeta iestādi, piemēram, ir atcelti ierobežojumi iznomāt budžeta iestādes valdījumā esošos nekustamos īpašumus trešajām personām;
- ✓ pārskata periodā ir vismaz par vienu procentu samazinājusies diskonta likme, kas lietojama, lai aprēķinātu aktīva lietošanas vērtību, kā rezultātā ieguldījuma īpašuma atgūstamā vērtība palielinās;
 - ✓ pieņemts valdības vai pašvaldības lēmums, kas rada pozitīvas izmaiņas budžeta iestādes darbībā;
 - ✓ pārskata perioda laikā veikti ieguldījuma īpašuma uzlabojumi vai atjaunošana, lai uzlabotu tā darbību;
 - ✓ budžeta iestādes darbībā notikušas vai tuvākajā laikā gaidāmas ilgtermiņa izmaiņas, kas pozitīvi ietekmē ieguldījuma īpašuma paredzēto lietojumu;
 - ✓ pieņemts lēmums atsākt ieguldījuma īpašuma izveidi, kas iepriekš apturēta vai pārtraukta pirms tā pabeigšanas vai nodošanas lietošanā (ekspluatācijā).

Ja pastāv vismaz viena no pazīmēm, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies, no jauna veic attiecīgā ieguldījuma īpašuma atgūstamās vērtības aplēsi. Ja ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājums ir mazinājies vai vairs nepastāv, palielina tā uzskaites (atlikušo) vērtību līdz atgūstamajai vērtībai, norakstot izveidoto vērtības samazinājumu un atzīstot pārskata perioda pārējos ieņēmumus. Palielinātā ieguldījuma īpašuma uzskaites (atlikusī) vērtība nedrīkst pārsniegt uzskaites vērtību, kas būtu noteikta (atskaitot nolietojumu), ja ieguldījuma īpašumam iepriekšējos periodos nebūtu atzīti izdevumi no vērtības samazinājuma. Izveidoto ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājumu var koriģēt tikai par konkrētā ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājuma izmaiņu vērtību.

Pēc ieguldījuma īpašuma vērtības samazinājuma koriģēšanas turpina aprēķināt nolietojumu, ieguldījuma īpašuma uzskaites (atlikušo) vērtību sistemātiski attiecinot uz atlikušo lietderīgās lietošanas laiku.

Saskaņā ar 2021. gada 21. decembra Ministru kabineta noteikumu Nr. 877 "Grāmatvedības kārtošanas noteikumi" 70. punktu un atbilstoši 2025. gada 23. oktobra Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīkojumam Nr. 1.1-14/2025/268 "Par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu 2025.gada inventarizācijas komisiju izveidošanu" 2025. gadā inventarizācija dabā tika veikta 1/5 daļai no visiem Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības nekustamiem īpašumiem.

Ja inventarizācijas komisija konstatēja, ka nepastāv neviena no pazīmēm, kas norāda uz ilgtermiņa ieguldījumu vērtības būtisku samazinājumu, to atspoguļo inventarizācijas kopsavilkuma sarakstos par pārskata gada materiālo vērtību slēguma inventarizāciju.

5. KRĀJUMI

Krājumu uzskaitē pielieto FIFO metodi. Analītiskajā uzskaitē krājumi un inventārs uzskaitīti pēc to nosaukumiem, vērtības un materiāli atbildīgajām personām.

Ilgstoši lietojamā inventāra sastāvā uzskaita Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības darbības nodrošināšanai nepieciešamo inventāru, kura vērtība ir līdz 500 EUR (ieskaitot) par vienu vienību un kas pēc savām funkcijām neatšķiras no pamatlīdzekļiem, bet kuru kalpošanas laiks ir garāks par gadu no iegādes brīža.

Inventāra uzskaitē iestāde piemēro operatīvā daudzuma uzskaiti, kura nosaka:

- ✓ iegādājoties jaunu inventāru, saņemot jaunu dokumentu par inventāra iegādes vērtību palielina inventāra kontu un saistību kontu;
- ✓ kontā inventārs naudas vienībā tiek uzskaitīts līdz brīdim, kad tas tiek nodots atbildīgās personas lietošanā. Nododot lietošanā inventāru par inventāra vērtību tiek samazināts

- inventāra konts un palielināts attiecīgo izdevumu konts, saglabājot uzskaitē inventāra kartiņu un nodrošinot inventāra operatīvā daudzuma uzskaiti (fiziskās vienībās);
- ✓ operatīvā daudzuma uzskaites inventārs tiek pārcelts zembilances uzskaitē ar skaitu;
 - ✓ fiziski nolietots inventārs no operatīvā daudzuma uzskaites tiek izslēgt ar aktu par inventāra norakstīšanu no operatīvā daudzuma uzskaites.

Pamatlīdzekļu atsavināšana - atsavināšanai (izņemot nodošanu bez atlīdzības budžeta iestādēm) paredzētos ilgtermiņa ieguldījumus līdz to atsavināšanai uzskaita krājumu sastāvā, līdz brīdim, kad tiek izpildītas visi ar šo darījumu saistītie pušu pienākumi. Ilgtermiņa ieguldījumus uzskaita kā atsavināšanai paredzētus, ja tie pašreizējā stāvoklī ir pieejami tūlītējai atsavināšanai un pakļauti normatīvajos aktos noteiktajiem atsavināšanas nosacījumiem un to atsavināšana ir ticama (pamatota ar normatīvo aktu vai iestādes vadības lēmumu, uzsākts atsavināšanas process un ir pārliecība par tā pabeigšanu gada laikā no šī procesa uzsākšanas dienas).

Katra pārskata perioda (finanšu gada, ja normatīvajos aktos par pārskatu sagatavošanu nav noteikts citādi) beigās pārbauda, vai nav samazinājusies aktīva vērtība. Krājumu sastāvā iekļautos atsavināšanai paredzētos aktīvus gada beigās novērtē atbilstoši to zemākajai vērtībai, neto pārdošanas vērtību salīdzinot ar iegādes izmaksu vērtību vai pašizmaksu. Neto pārdošanas vērtību aprēķina, aplēšot attiecīgo krājumu pārdošanas cenu saimnieciskās darbības ietvaros, no kuras atskaita aplēstās krājumu atsavināšanas izmaksas. Ja nākamā pārskata perioda beigās krājumiem, kuru vērtība daļēji norakstīta, ņemot vērā neto pārdošanas vērtību, konstatē neto pārdošanas vērtības palielinājumu, krājumus novērtē zemākajā vērtībā, salīdzinot neto pārdošanas vērtību ar iegādes izmaksu vērtību vai pašizmaksu. Par iepriekšējos pārskata periodos norakstīto vērtības daļu samazina pārskata perioda pārējos izdevumus.

Katra pārskata perioda beigās inventarizācijas komisijas novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda uz ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājumu. Ja pastāv vismaz viena no ilgtermiņa ieguldījumu vērtības samazinājuma pazīmēm, nosaka krājumu patieso vērtību vai atgūstamo vērtību. Ja krājumu patiesā vai atgūstamā vērtība ir zemāka par uzskaites vērtību, budžeta iestāde atzīst vērtības samazinājumu. Katra pārskata perioda beigās novērtē, vai nepastāv pazīmes, kas norāda, ka iepriekšējos pārskata periodos atzītais ilgstoši lietojamā inventāra vērtības samazinājums vairs nepastāv vai ir mazinājies.

Katra pārskata gada beigās inventarizācijas komisijas veic krājumu atlikušās vērtības pārskatīšanu sekojoši:

- ✓ tādus krājumus, kas paredzēti budžeta iestādes funkciju nodrošināšanai – novērtē zemākajā no to izmaksu vai pašreizējās aizstāšanas izmaksu vērtības;
- ✓ tādus krājumus, kas paredzēti nodošanai bez atlīdzības vai par minimālu samaksu, kā arī šādu krājumu izgatavošanai paredzētos krājumus – novērtē zemākajā no to izmaksu vai pašreizējās aizstāšanas izmaksu vērtības;
- ✓ atsavināšanai paredzētos krājumus - novērtē zemākajā no to izmaksu vai neto pārdošanas vērtības.

Krājumu vērtības samazinājums (norakstīšana) līdz neto pārdošanas vērtībai vai pašreizējo aizstāšanas izmaksu vērtībai tiek izvērtēts un atzīts katrai krājumu vienībai atsevišķi.

Budžeta iestāde novērtē pašreizējās aizstāšanas izmaksas katrai krājumu vienībai vai krājumu vienību grupai, ja tā nav nodota lietošanā vai izlietota. Ja krājumu pašreizējās aizstāšanas izmaksas ir zemākas par šo krājumu iegādes izmaksu vērtību vai pašizmaksu, budžeta iestāde krājumus uzskaita pašreizējo aizstāšanas izmaksu vērtībā, norakstot pamatdarbības izdevumos starpību, kas rodas starp iegādes izmaksu vērtību vai pašizmaksu un pašreizējām aizstāšanas izmaksām.

6. PRASĪBAS, TAI SKAITĀ VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMA APŠAUBĀMĀM PRASĪBĀM IZVEIDOŠANAS PAMATPRINCIPI APRĒĶINA METODES.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā prasības rodas, pārdodot produkciju vai sniedzot pakalpojumu un nesaņemot samaksu par to. Prasības ir īstermiņa saistības, kas kārojamas gada laikā.

Norēķinos par prasībām tiek uzskaitīti norēķini gan ar juridiskām, gan ar fiziskām personām. Grāmatvedības reģistros prasības tiek uzskaitītas ar rēķina izrakstīšanas brīdi, iegrāmatošanas periodā ir veicami norēķini par pievienotās vērtības nodokli, ja darījums ir apliekams ar pievienotās vērtības nodokli.

Prasībām, kas attiecas uz nekustamā īpašuma nodokli, analītisko uzskaiti nodrošina Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Finanšu nodaļas Nodokļu daļa, nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas sistēmā NINO. Centralizētā grāmatvedība nodrošina nekustamā īpašuma nodokļa sintētisko uzskaiti pa nekustamā īpašuma nodokļa prasību veidiem resursu vadības sistēmā Horizon.

Ja samaksa par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības sniegtajiem maksas pakalpojumiem ir saņemta pirms pakalpojumu sniegšanas atbilstoši izrakstītajam avansa rēķinam (tāme)/maksāšanas paziņojumam, tad avansa samaksas saņemšanas brīdī tiek iekļauta iestādes prasību, ieņēmumu un pievienotās vērtības nodokļa (ja pakalpojums ir apliekams ar pievienotās vērtības nodokli) grāmatvedības kontos. Neapmaksātie avansa rēķini (tāmes)/maksāšanas paziņojumi tiek uzskaitīti zembilances uzskaitē.

Ne retāk kā vienu reizi gadā ar darījumu partneriem tiek veikta savstarpējo norēķinu salīdzināšana.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pārskata perioda beigās izvērtē prasības un samaksātos avansus un uzskata tos par nedrošiem (apšaubāmiem), ja:

- ✓ prasību apmaksas vai avansu nosacījumu izpildes termiņš ir nokavēts 90 dienas un vairāk;
- ✓ pastāv strīds par prasību aprēķinu, atmaksu vai līguma izpildi, par kuru veikts avansa maksājums;
- ✓ ierosināts debitora maksātnespējas process;
- ✓ ierosināts debitora tiesiskās aizsardzības process;
- ✓ ierosināts debitora ārpusstiesas tiesiskās aizsardzības process;
- ✓ iestādes rīcībā ir zvērīnāta tiesu izpildītāja sastādīts akts par piedziņas neiespējamību;
- ✓ debitora darbība apturēta, pamatojoties uz nodokļu administrācijas lēmumu.

Vērtības samazinājuma veidošana nedrošām (apšaubāmām) prasībām un avansa maksājumiem. Vērtības samazinājums tiek veidots katrai nedrošai (apšaubāmai) prasībai un nedrošam (apšaubāmam) samaksātajam avansam atkarībā no saistību izpildes kavēto dienu skaita atbilstoši likumdošanā noteiktajam uzkrājumu apmēram.

Izvērtējot nedrošās (apšaubāmās) prasības un nedrošus samaksātos avansus vērtības samazinājumu prasībām veido sekojošā apmērā:

- ✓ ja parāda samaksas termiņš nokavēts 91-180 dienas, uzkrājumus veido 25 % apmērā no parādu vērtības;
- ✓ ja parāda samaksas termiņš nokavēts 181-270 dienas, uzkrājumus veido 50 % apmērā no parādu vērtības;
- ✓ ja parāda samaksas termiņš nokavēts 271-365 dienas, uzkrājumus veido 75 % apmērā no parādu vērtības.

Ja pārskata perioda beigās izvērtējot samaksātos avansus un prasības tiek konstatēts, ka darījuma partnerim ir ierosināts maksātnespējas process, ierosināts tiesiskās aizsardzības process,

ierosināts ārpus tiesiskās aizsardzības process, iestādes rīcībā ir zvērināta tiesu izpildītāja sastādīts akts par piedziņas neiespējamību, darījuma partnera darbība apturēta, pamatojoties uz nodokļu administrācijas lēmumu, vai ka avansu nosacījumu izpildes termiņš ir kavēts vairāk kā 365 dienas, vērtības samazinājumu veido uzreiz nedrošās (apšaubāmās) summas apmērā.

Pārskata perioda beigās no iestādes bilances tiek norakstītas prasības un izveidotais vērtības samazinājums, iekļaujot prasības apmēru zembilances uzskaitē līdz norakstīšanas brīdim, ja tiek konstatēta viena no zemāk minētām pazīmēm:

- ✓ ir pabeigts debitora maksātnespējas process;
- ✓ debitors ir izslēgts no Uzņēmumu reģistra reģistriem un, ja to paredz Komerclikums, iestājas kreditoru prasību tiesību noilgums;
- ✓ debitors ir miris un nav iespējams no mantiniekiem piedzīt parādus un uz šī debitora vārda nav reģistrēts nekustamais īpašums;
- ✓ ir stājies spēkā tiesas nolēmums par debitora atbrīvošanu no atlikušajām saistībām, kas norādītas maksātnespējīgās fiziskās personas saistību dzēšanas plānā, pabeidzot saistību dzēšanas procedūru;
- ✓ ir izbeigts tiesiskās aizsardzības process pēc tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plāna izpildes, kurā ar vai bez nodokļu administrācijas piekrišanas tiesa ir apstiprinājusi pamatparāda un/vai nokavējuma naudas un/vai soda naudas samazināšanu vai dzēšanu;
- ✓ ir attiecīgs tiesas spriedums un /vai citi dokumenti, kas apliecina, ka, lai gan ir veikti visi pasākumi parāda atgūšanai, parāds nekad netiks atmaksāts, vai ja lēmums par nodokļa parādu piedziņu nav izpildīts triju gadu laikā un nodokļu administrācija ir sastādījusi aktu par piedziņas neiespējamību vai tās rīcībā ir zvērināta tiesu izpildītāja sastādīts akts par piedziņas neiespējamību;
- ✓ iestājes prasības piedziņas noilgums;
- ✓ debitora saimnieciskā darbība ir izbeigta.

Saskaņā ar 1992. gada 1. septembra Civillikumā noteikto, šaubīgie debitoru parādi tiek saglabāti grāmatvedības uzskaitē 10 gadus.

Nedrošās (apšaubāmas) prasības drīkst norakstīt no Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestāžu bilances vai zembilances uzskaites tikai pamatojoties uz attiecīgu Jūrmalas domes lēmumu.

Prasību atlikumus bilancē norāda neto vērtībā, kas aprēķināta, no šo prasību uzskaites vērtības atskaitot nedrošiem (apšaubāmiem) parādiem izveidoto vērtības samazinājumu.

Prasību sastāvā, kā uzkrātos ieņēmumus, uzskaita ieņēmumus, kas nopelnīti līdz pārskata perioda beigām, bet par kuriem pārskata perioda beigās nav sagatavots maksāšanai paredzētais attaisnojuma dokuments.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība nodrošinot pārmaksāto un avansā samaksāto nodokļu uzskaiti:

- ✓ nodokļus iegrāmato atbilstoši grāmatvedības uzskaites pamatprincipiem;
- ✓ nodokļu uzskaitē, klasifikāciju piemēro atbilstoši darījuma ekonomiskai būtībai un aprēķiniem;
- ✓ pirms veikto nodokļu maksājumu attiecināšanas Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskajā deklarēšanas sistēmā, pārskata periodā avansā samaksātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, par pārskata gada decembra mēnesi, pārskata periodā tiek atspoguļots kā nodokļu pārmaksa un nodokļu parāds.

Aprēķinātās kavējuma un soda naudas uzskaita zembilancē no dienas, kad budžeta iestādei rodas likumīgas tiesības piedzīt attiecīgo naudu. Saņemto kavējuma naudu uzskaita kā ieņēmumus dienā, kad to ieskaita budžeta iestādes norēķinu kontā.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība prasības, kuru saņemšanas termiņš ir noteikts ilgāks par gadu no bilances datuma, uzskaita ilgtermiņa prasību sastāvā. Ne retāk kā pārskata gada beigās aprēķina un apgrozāmo līdzekļu sastāvā norāda ilgtermiņa prasību īstermiņa daļu.

7. NĀKAMO PERIODU IZDEVUMI UN AVANSA MAKSĀJUMI PAKALPOJUMIEM UN PROJEKTIEM

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības samaksāto priekšapmaksu par konkrētiem pakalpojumiem, kurus saņems nākamajos (pārskata periodam sekojošos) periodos un kuru apjoms ir precīzi noteikts, atzīst kā nākamo periodu izdevumus.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība nākamo periodu izdevumu kontā atzītos maksājumus iekļauj pamatdarbības izdevumos pēc uzkrāšanas principa, izdevumus atzīstot periodā, uz kuru tie attiecas. Izdevumus atzīst tad, kad Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir saņēmusi pakalpojumu. Nākamo periodu izdevumus noraksta reizi pārskata periodā.

Ja pakalpojumus, par kuriem iepriekš bija samaksāts, saņem pa daļām vai vairāku mēnešu garumā, samaksātos nākamo periodu izdevumus Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība uzskaita attiecīgajā pamatdarbības izdevumu kontā pa daļām. Izdevumos atzīstamā summa ir tā nākamo periodu izdevumu daļa, kas proporcionāli attiecas uz konkrēto periodu.

Nākamo periodu izdevumu sastāvā Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība uzskaita arī normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā aprēķināto un samaksāto darba samaksu Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība darbiniekiem par nākamajiem periodiem un aprēķinātās sociālās apdrošināšanas iemaksas par samaksāto darba samaksu.

Samaksātos avansus klasificē tās aktīvu grupas sastāvā, par kuriem avansi maksāti. Atsevišķi izdala avansus nemateriālajiem ieguldījumiem, avansus pamatlīdzekļu iegādei, avansus finanšu ieguldījumiem, avansu maksājumus par ieguldījuma īpašumiem, par pakalpojumiem un avansus par krājumiem. Pārējos avansus klasificē kopā ar īstermiņa aktīvu daļu.

8. NAUDAS LĪDZEKĻI

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība uzskaita atsevišķi naudu kasē un norēķinu kontos, sadalījumā pa budžetu veidiem, kā arī tos naudas līdzekļus, kas nav Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība īpašums, bet uz noteiktu laiku atrodas Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība kasē vai kontos. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā skaidrās naudas kases limits ir noteikts katras padotības iestādes grāmatvedības uzskaites kārtībā atsevišķi.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība kontā "Nauda ceļā" norāda sekojošus darījumus:

- ✓ skaidras naudas iemaksu no budžeta iestādes kases tās norēķinu kontā, ja naudas summa pārskata datumā nav ieskaitīta norēķinu kontā;
- ✓ tiešsaistes maksājumu (POS terminālu) iemaksu norēķinu kontā, ja naudas summa pārskata datumā nav ieskaitīta norēķinu kontā;
- ✓ Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība naudas pārskaitījumu darījuma partnerim, ja darījumu pamatojošos dokumentos noteikts, ka apmaksā ir veikta brīdī, kad nauda saņemta darījuma partnera norēķinu kontā (pārskaitījums veikts no attiecīgās budžeta iestādes norēķinu konta, bet naudas līdzekļi nav saņemti darījuma partnera norēķinu kontā).

9. PAŠU KAPITĀLS

Pašu kapitāls (neto aktīvs) ir budžeta iestādes aktīvu atlikusī daļa pēc visu tās saistību atskaitīšanas. Pašu kapitālu veido:

- ✓ iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāts;
- ✓ pārskata gada budžeta izpildes rezultāts.

Pārējās rezerves tiek atzīst ja notiek finanšu ieguldījumu novērtēšana saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir tādas izmaiņas, kuras nenorāda šīs kapitālsabiedrības peļņas vai zaudējuma aprēķinā.

Budžeta gada izpildes rezultātu aprēķina kā pārskata gada faktisko ieņēmumu un faktisko izdevumu starpību. Pārskata perioda beigās slēdz visus pārskata gada ieņēmumu un izdevumu kontus atbilstoši budžeta veidiem.

10. UZKRĀJUMI

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība uzkrājumus esošajām tiesvedībām, kas vērstas pret Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību, veido tikai gadījumā, ja ir pamats uzskatīt, ka prasība tiesā tiks apmierināta.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība atzīst uzkrājumus, tikai gadījumos, kad izpildās visi sekojošie kritēriji:

- ✓ Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai ir pašreizējs pienākums, kuru izraisījis kāds pagātnes notikums;
- ✓ sagaidāms, ka šī pienākuma izpildei būs nepieciešams resursu izlietojums;
- ✓ var veikt ticamu saistību summas aplēsi.

Ja kāds no iepriekšminētajiem kritērijiem neizpildās, uzkrājumus neatzīst.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība nosaka iespējami precīzāko aplēsi ņemot vērā riskus un nenoteiktības, kas ietekmēs uzkrājumu segšanai nepieciešamo resursu vērtību un veic šādas darbības:

- ✓ Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Juridiskās nodaļas Tiesvedības daļa nosaka summu, kādu Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pamatoti maksātu, lai izpildītu pašreizēju pienākumu bilances datumā vai arī nodotu tā izpildi trešajai personai bilances datumā;
- ✓ veic uzkrājumu vērtības aplēsi, izmantojot pieejamo informāciju, pierādījumus, tai skaitā notikumus pēc bilances datuma un pieredzi;
- ✓ aprēķina uzkrājumu pašreizējo vērtību, izmantojot Valsts kases tīmekļvietnē publicēto atbilstošo diskonta likmi, ja maksājums paredzēts vēlāk nekā gadu pēc bilances datuma.

Katra pārskata perioda beigās Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Juridiskās nodaļas Tiesvedības daļa izvērtē ierosinātās tiesvedības, kas vērtas pret Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību, pēc būtības un sagatavo atzinumu, kurā sniedz detalizētu informāciju par izveidoto uzkrājumu posteņu veidošanas iemeslu.

Pamatojoties uz Jūrmalas valstspilsētas administrācijas Juridiskās nodaļas Tiesvedības daļas atzinumu, uzkrājumi tiek veidoti šādā apmērā:

- ✓ ja ir pamats uzskatīt, ka ierosinātā lieta tiesā tiks apmierināta, uzkrājumu veido 50 % apmērā no prasības morālās kompensācijas vai materiālo zaudējumu apmēra;
- ✓ lieta zaudēta pirmajā instancē, uzkrājumu veido 75 % apmērā no prasības morālās kompensācijas vai materiālo zaudējumu apmēra;

- ✓ lieta zaudēta divās instancēs, uzkrājumu veido 100 % apmērā no prasības morālās kompensācijas vai materiālo zaudējumu apmēra.

11. ILGTERMIŅA UN ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS

Kreditori ir budžeta iestādes pašreizējās saistības (pienākumi), kuras radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru apmaksai budžeta iestādei vajadzēs lietot tās resursus (piemēram, naudas samaksa, citu aktīvu nodošana, pakalpojumu sniegšana).

Saistības pret kreditoriem tiek iedalītas ilgtermiņa un īstermiņa saistībās.

Ilgtermiņa saistības ir saistības, kuru atmaksa paredzēta vēlāk nekā pēc gada no bilances datuma. Īstermiņa saistības ir saistības, kuru atmaksa paredzēta gada laikā no bilances datuma.

Pārskata perioda (gada) beigās budžeta iestāde aprēķina un atsevišķi norāda saistību īstermiņa un ilgtermiņa daļas.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības kreditoru sastāvā atspoguļoti norēķini par aizņēmumiem un uzkrātām saistībām, parādi ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem, norēķini par darba samaksu, norēķini par nodokļiem (ienākumu nodoklis, sociālais nodoklis, pievienotās vērtības nodoklis, kuri jāpārskaita nākamā gada janvāra mēnesī pēc pārskata gada beigām), norēķini par nākamo periodu ieņēmumiem un avansā saņemtajiem transfertiem Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansētājiem projektiem (pasākumiem).

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība nodrošinot saistību par nodokļiem uzskaiti:

- ✓ nodokļus iegrāmato atbilstoši grāmatvedības uzskaites pamatprincipiem;
- ✓ nodokļu uzskaitē klasifikāciju piemēro atbilstoši darījuma ekonomiskai būtībai un aprēķiniem;
- ✓ pirms veikto nodokļu maksājumu attiecināšanas Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskajā deklarēšanas sistēmā, pārskata periodā avansā samaksātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, par pārskata gada decembra mēnesi, pārskata periodā tiek atspoguļots kā nodokļu parāds un nodokļu pārmaksas.

Kreditoru parādi tiek saskaņoti, noformējot un apstiprinot savstarpējos norēķinu salīdzināšanās aktus.

12. ĪSTERMIŅA UZKRĀTĀS SAISTĪBAS, TO APRĒĶINĀŠANAS METODES UN PRINCIPI

Pārskata perioda beigās Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība uzkrātās saistības atzīst, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi. Uzkrāto saistību summu nosaka saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, tāmēm, saņemtajiem attaisnojuma dokumentiem vai pēc iepriekšējās pieredzes par izdevumu apmēru. Aprēķināto summu iegrāmato pamatdarbības izdevumos un uzkrātajās saistībās. Ja nākamajos periodos nepieciešams samazināt iepriekš aprēķināto uzkrāto saistību summu, samazina iepriekš izveidotos izdevumus un uzkrātās saistības.

Uzkrātās saistības neizmantotajam un papildatvaļinājumam izveido pēc speciālā uzkrāšanas principa. Veidojot uzkrātās saistības darbinieku neizmantoto atvaļinājumu un papildatvaļinājumu izmaksām, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība izvērtē informāciju par katra darbinieka neizmantotā atvaļinājuma periodu un ikgadējo darbinieku novērtēšanu. Lai noteiktu uzkrāto saistību summu neizmantoto un papildatvaļinājumu izmaksām, veic šādu aprēķinu – katra darbinieka neizmantotā un papildatvaļinājumu dienu skaitu pēc stāvokļa uz pārskata perioda beigām (gada) reizina ar darbinieka dienas vidējo darba izpeļņu par pēdējiem sešiem mēnešiem. Aprēķinātajai summai papildus aprēķina darba devēja valsts obligāto sociālo apdrošināšanu iemaksu apmēru.

Bez tam, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības budžeta iestādes pārskata perioda beigās izvērtē visas papildus darbiniekam paredzamās izmaksas (piem., atvaļinājuma pabalsts u.c.), kas noteiktas ārējos un iekšējos normatīvajos aktos. Izmaksām, kas attiecas uz pārskata periodu, bet nav veiktas pārskata periodā, izveido uzkrātās saistības par pamatu ņemot sekojošas aplēses:

- ✓ darbinieku vidējo mēneša faktisko izpeļņu, kas aprēķināta pārskata gada faktiskos izdevumus grāmatvedības uzskaites kontā "Darba samaksa" attiecinot pret pārskata gada mēnešu skaitu;
- ✓ atvaļinājuma pabalstu uzkrājumu aprēķina darbinieku vidējo mēneša faktisko izpeļņu reizinot ar uzkrājumu procentu apmēru 50 %;
- ✓ atvaļinājuma pabalstu apmērs tiek veidots par sešiem mēnešiem, izvērtējot to, ka darbinieki darba attiecības uzsākuši dažādos laika periodos.

13. FINANŠU UN OPERATĪVĀ NOMA

Nomu klasificē atbilstoši iznomātā aktīva īpašuma tiesībām raksturīgo risku un atlīdzības sadalījumam starp iznomātāju un nomnieku atlīdzība ietver ieguvumu attiecībā uz aktīva saimniecisko labumu nesošām darbībām tā saimnieciskās izmantošanas laikā, kā arī ieņēmumus no aktīva vērtības pieauguma vai aktīva atsavināšanas nomas termiņa beigās.

Nomu klasificē nomas uzsākšanas datumā - nomas līguma vai cita tiesību akta parakstīšanas datumā, ņemot vērā līdz nomas termiņa sākumam veiktos grozījumus līgumā. Šajā datumā nomu klasificē kā operatīvo vai finanšu nomu.

Nomu klasificē kā *finanšu nomu*, ja pastāv šādi nosacījumi:

- ✓ ar to pēc būtības nodod nomniekam visus īpašuma tiesībām raksturīgos riskus un atlīdzības, neņemot vērā īpašuma tiesību nodošanu;
- ✓ tā atbilst vismaz vienam finanšu nomas kritērijiem.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība izvērtē un nomu klasificē kā finanšu nomu, ja ar to pēc būtības nodod nomniekam visus īpašuma tiesībām raksturīgos riskus un atlīdzības, neņemot vērā īpašuma tiesību nodošanu, kā arī izvērtē, vai finanšu noma atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

- ✓ nomātā aktīva īpašuma tiesības tiks nodotas nomniekam līdz nomas termiņa beigām;
- ✓ nomniekam ir iespēja nopirkt aktīvu par cenu, kas datumā, kad šo iespēju varēs izmantot, būtu pietiekami zemāka par aktīva patieso vērtību, lai nomas uzsākšanas datumā pastāvētu pamatota noteiktība, ka nomnieks šo iespēju izmantos;
- ✓ nomas termiņš ir vismaz 75 % no aktīva saimnieciskās izmantošanas laika, kurā viens vai vairāki lietotāji no aktīva var gūt saimnieciskos labumus vai to izmantot funkciju izpildei arī tad, ja īpašuma tiesības netiek nodotas;
- ✓ minimālo nomas maksājumu pašreizējā vērtība nomas uzsākšanas datumā ir vismaz 90 % no iznomātā aktīva patiesās vērtības;
- ✓ iznomātie aktīvi ir tik specifiski, ka, būtiski nepārveidojot, tos var lietot tikai nomnieks.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība finanšu nomas līgumus uzskaita atbilstoši šādiem nosacījumiem:

- ✓ nomas termiņa sākumā tiek atzītas prasības un pamatdarbības ieņēmumi vērtībā, kas vienāda ar minimālo nomas maksājumu kopsommu, kas diskontēta ar nomas līgumā noteikto procenta likmi. Ja procentu likmi nav iespējams noteikti, piemēro atbilstošu Valsts kases tīmekļvietnē publicētu procentu likmi. Sākotnējās tiešās darījuma izmaksas atskaita no prasību vērtības, samazinot nomas termiņa laikā atzīto ieņēmumu summu;
- ✓ iznomāto aktīvu izslēdz no uzskaites un atzīst pārējos izdevumus;

- ✓ sākotnēji atzītās prasības turpmāk novērtē amortizētajā vērtībā - pārskata gadā palielina par finanšu ieņēmumiem, kurus aprēķina, piemērojot nomas līgumā ietverto procentu likmi, un samazina par saņemtajiem maksājumiem no nomnieka.

Nomu klasificē par *operatīvo nomu*, ja pastāv pazīmes, kas liecina, ka nomas ietvaros pēc būtības visi īpašuma tiesībām raksturīgie riski un atbildības netiek nodoti nomniekam.

Ja nomas laikā nomnieks un iznomātājs vienojas grozīt nomas noteikumus tādā veidā, ka nomu klasificētu citādi, ja grozītie noteikumi būtu bijuši spēkā nomas uzsākšanas datumā, tad pārskatītais līgums tiek uzskatīts par jaunu līgumu tā termiņa laikā. Ja nomas laikā konstatē aplēšu izmaiņas vai apstākļu izmaiņas uzskaites nolūkā jaunu nomas klasifikāciju neveic.

Budžeta iestādes noslēgtajos līgumos par nekustamā īpašuma nomu/īri, kur noteikta gada nomas maksa, sagatavojot rēķinu par periodu, kas nesakrīt ar gadu, nomas maksas aprēķins tiek veikts gada nomas maksājumu dalot ar gada dienu skaitu un reizinot ar nomas periodu (dienu skaits).

Operatīvās nomas uzskaitē no Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības puses tiek veikta šādā kārtībā:

- ✓ operatīvajā nomā iznomāto aktīvu klasificē atbilstoši aktīva veidam. Zemi un būves, kā arī to neatņemamas sastāvdaļas klasificē ieguldījumu īpašumu vai pamatlīdzekļu sastāvā atbilstoši ieguldījumu īpašumu un pamatlīdzekļu klasifikācijas prasībām.
- ✓ operatīvās nomas ieņēmumi tiek atzīti kā pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumi lineāri nomas termiņa laikā.
- ✓ ja Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība saskaņā ar līgumu saņem nomas maksājumus, ieņēmumus atzīst periodā, kad sniegts nomas pakalpojums, vai saskaņā ar līguma nosacījumiem;
- ✓ nomas ieņēmumus (izņemot ieņēmumus no sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, iznomātā aktīva apdrošināšanu un uzturēšanu) nomas termiņa laikā atzīst pēc lineārās metodes pat tad, ja maksājumus nesaņem pēc šīs metodes;
- ✓ lai noteiktu, vai iznomātā aktīva vērtība nav samazinājusies, pārskata gada beigās, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība veic vērtības samazināšanās pārbaudi saskaņā ar ilgtermiņa ieguldījumiem noteiktajiem vērtības samazināšanās kritērijiem.

Lai nodrošinātu, ka budžeta iestādes pārskatos ir uzrādīta pilnīga informācija par visiem finanšu nomas un operatīvās nomas līgumiem, pārskata gada beigās budžeta iestāde veic nomas līgumu inventarizāciju.

14. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI UN SAŅEMTIE AVANSA MAKSĀJUMI

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā pārskata gadā nākamo periodu ieņēmumos tiek uzskaitīti saņemtie īstermiņa avansa maksājumi par precēm un pakalpojumiem, saņemtā īstermiņa ārvalstu finanšu palīdzība un saņemtie ziedojumi un dāvinājumi, kas, atbilstoši noslēgtajiem līgumiem, ir saņemti ar nosacījumu tos izmantot konkrētam mērķim.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība nākamo periodu ieņēmumos atzītos maksājumus iekļauj ieņēmumu un izdevumu pārskatā pēc uzkrāšanas principa, ieņēmumus atzīstot periodā, uz kuru tie attiecas un atzīst dienā, kad budžeta iestāde ir sniegusi pakalpojumu vai piegādājusi darījuma paredzēto aktīvu vai atbilstoši sniegtā pakalpojuma apjomam ne retāk kā reizi pārskata periodā.

15. IEŅĒMUMU UN IZDEVUMU ATZĪŠANA, KAS RODAS NO DARĪJUMIEM AR ATLĪDZĪBU

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ieņēmumus uzskaita pēc uzkrāšanas principa, kas nosaka, ka ieņēmumus atzīst periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no tā, vai nauda saņemta. Ieņēmumus ārvalstu valūtā konvertē un uzskaita *EUR* to atzīšanas dienā. Ieņēmumus, kas rodas no valūtas kursu atšķirībām ieņēmumu atzīšanas dienā un naudas saņemšanas dienā, uzskaita kā ieņēmumus vai zaudējumus no valūtas kursu svārstībām.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ieņēmumus uzskaita atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai budžetu ieņēmumu klasifikācijai piesaistot tam attiecīgās uzskaites dimensijas resursu un vadības sistēmā Horizon.

Izrakstot rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem vai preču piegādi ieņēmumus un prasības atzīst rēķina izrakstīšanas dienā vai avansa rēķina/maksāšanas paziņojuma apmaksas dienā. Reģistrējot ieņēmumus, tiek atskaitīts pievienotās vērtības nodoklis, ja iestādes sniegtie pakalpojumi, preču piegāde tiek aplikta ar pievienotās vērtības nodokli atbilstoši likumdošanas prasībām. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība atzīst ieņēmumus no pakalpojumu sniegšanas tajā pārskata periodā, kurā pakalpojumi ir sniegti.

Ja skaidru naudu iemaksā Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības kasē bez iepriekš izrakstīta rēķina, tad ieņēmumus atzīst, pamatojoties uz dokumentu, kurā uzskaita dienas ieņēmumus – kases ieņēmumu orderi.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pašu ieņēmumus veido iestādes sniegtie maksas pakalpojumi. Ieņēmumus no soda naudām un nokavējuma naudām atzīst naudas saņemšanas dienā.

Pārskata perioda beigās budžeta iestāde aprēķina un uzskaita ieņēmumus, kas attiecas uz pārskata periodu, bet par kuriem rēķins vēl nav sagatavots.

16. IEŅĒMUMU UN IZDEVUMU ATZĪŠANA, KAS RODAS NO DARĪJUMIEM BEZ ATLĪDZĪBAS

Transfertu uzskaitē Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā tiek veikta atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai klasifikācijai - atbilstoši valdības funkcijām un ekonomiskajām kategorijām.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība saņemot transfertu pārskaitījumu atzīst avansā saņemto transfertu un uzskaita nākamo periodu ieņēmumu postenī līdz brīdim, kad tiek iesniegta atskaite par piešķirtā finansējuma izlietojumu un tiek saņemts atzinums vai apstiprinājums par faktiskajiem izdevumiem. Atbilstoši atzinumam vai saņemtajam apstiprinājumam par faktiskajiem izdevumiem Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība samazina saņemto avansu un atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumus.

Pārskata perioda laikā atbilstoši saņemtajiem attaisnojuma dokumentiem par attaisnotajiem (atzītajiem) izdevumiem, kā arī, ja apstiprinājums saņemts līdz nākamā pārskata gada 31. janvārim, samazina avansā atzīto transfertu un atzīst pārskata perioda ieņēmumus. Ja transferta izlietojumu apstiprina pēc nākamā pārskata gada 31. janvāra, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība atzīst transferta ieņēmumus kā pārējos iepriekšējo gadu ieņēmumus tajā pārskata gadā, kurā apstiprināts transferta izlietojums.

Gadījumos, kad Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība citai budžeta iestādei (transferta pārskaitītājam) iesniedz attaisnojuma dokumentu, kas apliecina izdevumu rašanos, un saņem no budžeta iestādes (transferta pārskaitītāja) apstiprinājumu par izdevumiem, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība atzīst pārskata perioda pamatdarbības ieņēmumus un prasības pret budžeta iestādi (transferta pārskaitītāju). Ja Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība saņem transfertu pēc izmaksu veikšanas (pēcapmaksā) un attiecīgos izdevumus apstiprina nākamajā pārskata gadā līdz

31. janvārim (ieskaitot) budžeta iestāde pārskata gada beigās atzīst uzkrātos ieņēmumus un transferta ieņēmumus. Transferta apstiprinājuma dienā Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība samazina iepriekš atzītos uzkrātos ieņēmumus un atzīst prasības.

Transferta izlietojuma vai attiecīgo izdevumu kopsummu pārskata gadā, attiecībā uz kuru transferta ieņēmumi vai transferta izdevumi atzīstami nākamajos pārskata gados, pārskata gada beigās, uzrāda zembilancē.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība atzīst ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības, ja saņemamā summa atbilst aktīva definīcijai un aktīva atzīšanas kritērijiem, kā noteikts kopējos pārvedumu uzskaites pamatprincipos. Saņemot ārvalstu finanšu palīdzību, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība atzīst saistības attiecībā uz saistošajā tiesību aktā (līgums, vienošanās u.c. dokuments) ietvertu nosacījumu izpildi. Ieņēmumus no ārvalstu finanšu palīdzības atzīst atbilstoši tiesību aktos noteiktā nosacījuma izpildei. Ārvalstu finanšu palīdzību bilancē no dienas, kad saņemamais pārvedums atbilst aktīva atzīšanas kritērijiem, vai no dienas, kad nauda saņemta budžeta iestādes kontā Valsts kasē vai kredītiestādē. Saistības par saņemto ārvalstu finanšu palīdzību samazina pakāpeniski nosacījumu izpildes laikā, pamatojoties uz izpildi apliecinošiem dokumentiem.

Ziedojumu (dāvinājumu) un dāvanu saņemšana Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā tiek veikta atbilstoši 2016. gada 14. jūlija Jūrmalas pilsētas domes nolikumā Nr. 30 "Ziedojumu (dāvinājumu), dāvanu pieņemšanas un izlietošanas nolikums" un 2023. gada 5. jūlija Jūrmalas Centrālās bibliotēkas kārtībā "Dāvinājumu pieņemšanas kārtība Jūrmalas Centrālā bibliotēkā" noteiktajam.

Gadījumos, kad ziedojumu līgumā ir ietverti specifiski nosacījumi attiecībā uz ziedojuma izlietojumu un atgriešanu, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība turpina uzskaitīt aktīvu saistību sastāvā.

Izdevumi ir atzīti pēc uzkrāšanas principa. Izdevumus atzīst periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas vai samaksas.

Subsīdijas un dotācijas komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem saskaņā ar uzkrāšanas principu atzīst - nākamo periodu izdevumos, subsīdijas un dotācijas izmaksājot avansā, bet pamatdarbības izdevumos atbilstoši budžeta iestādē apstiprinātiem komersanta, biedrības vai nodibinājuma iesniegtiem attaisnojuma dokumentiem.

17. FINANŠU INSTRUMENTU UZSKAITES PAMATPRINCIPI

Finanšu instruments ir sekojošs finanšu aktīvs un finanšu saistības:

- ✓ prasības, kas radušās aktīva atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus;
- ✓ aizņēmumi;
- ✓ saistības, kas radušās aktīva iegādes vai izveidošanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus;
- ✓ galvojumi.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā finanšu instrumentu atzīst un uzrāda pārskatā par finansiālo stāvokli tikai un vienīgi tad, kad Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība kļūst par attiecīgā finanšu instrumenta līguma līgumslēdzēja pusi, un attiecīgais finanšu instruments atbilst finanšu aktīva vai finanšu saistību definējumam un atzīšanas kritērijiem.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība grāmatvedības uzskaitē atzīst finanšu instrumentu naudas līdzekļu pārskaitīšanas dienā, pamatojoties uz darījumu apliecinošiem dokumentiem.

Finanšu saistības pēc sākotnējās atzīšanas klasificē šādi:

- ✓ patiesajā vērtībā novērtētas finanšu saistības – finanšu saistības, kuras tiek turētas tirdzniecībai un kuras atbilst patiesajā vērtībā novērtētu finanšu saistību definīcijai. Šajā kategorijā uzskaita finanšu saistības par atvasinātiem finanšu instrumentiem;
- ✓ pārējās finanšu saistības, piemēram, aizņēmums bankā.

Finanšu aktīvus turpmāk katra pārskata perioda beigās novērtē:

- ✓ patiesajā vērtībā novērtētos finanšu aktīvus novērtē to patiesajā vērtībā pārskata datumā;
- ✓ līdz termiņa beigām turētos ieguldījumus novērtē to amortizētajā vērtībā;
- ✓ aizdevumus un prasības novērtē to amortizētajā vērtībā;
- ✓ pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus novērtē to patiesajā vērtībā pārskata datumā, izņemot tādus pārdošanai pieejamus finanšu aktīvus, kurus netirgo aktīvā tirgū (nekotētie pašu kapitāla instrumenti) un kuru patieso vērtību nevar novērtēt. Šādiem finanšu instrumentiem to turpmākai novērtēšanai izmanto izmaksu vērtību.

Finanšu saistības katra pārskata perioda beigās turpmāk novērtē:

- ✓ patiesajā vērtībā novērtētās finanšu saistības novērtē to patiesajā vērtībā pārskata datumā;
- ✓ pārējās saistības, izņemot finanšu garantiju līgumus, novērtē to amortizētajā vērtībā;

Katra pārskata perioda beigās izvērtē finanšu instrumentu klasifikāciju atbilstoši to kategorijām. Finanšu instrumentu pārklasifikācija no vienas kategorijas uz citu kategoriju tiek veikta normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos.

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā finanšu instrumentu sastāvā tiek uzskaitītas pārējās finanšu saistības, kur iekļauj amortizētā vērtībā novērtētas finanšu saistības, kas ir ilgtermiņa aizņēmumi un īstermiņa aizņēmumi un ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa no LR Valsts kases un prasības, kas radušās aktīva atsavināšanas rezultātā, ja maksājumu atliek ilgāk nekā 12 mēnešus.

Lai noteiktu piemēroto finanšu instrumentu kategoriju, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība izvērtē darījuma ekonomisko būtību, katra pārskata beigās izvērtējot finanšu instrumenta atbilstību iepriekš noteiktai kategorijai.

18. ZEMBILANCES UZSKAITES PAMATPRINCIPI

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība bilancē nenorāda nākotnes saistības un iespējamus aktīvus, jo to atzīšana var radīt izdevumus vai ieņēmumus, kuri nekad nerealizēsies. Informācija par nākotnes saistībām un iespējamajiem aktīviem tiek norādīta Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības zembilances uzskaitē. Tikai gadījumos, kad izdevumi vai ieņēmumi ir pilnīgi droši, saistības vai aktīvus atzīst bilancē.

Pastāvot iespējamām (nākotnes) saistībām (saistības drīzāk neiestāsies, nekā iestāsies), uzkrājumus vai uzkrātās saistības neveido, bet nākotnes saistības norāda zembilancē un to raksturojumu sniedz finanšu pārskata pielikumā.

19. IESPĒJAMIE AKTĪVI

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības iespējamais aktīvs var rasties pagātnes notikumu rezultātā, kura pastāvēšana apstiprināsies tikai atkarībā no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība nevar kontrolēt. Zembilances aktīvu sastāvā tiek uzskaitīti Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā izrakstītie, bet neapmaksātie avansa rēķini, nākotnes prasības saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, aprēķinātie līgumsodi, naudas sodi, soda naudas un kavējuma naudas, prasības par prettiesiski atsavinātiem aktīviem, šaubīgo debitoru parādi un atbilstoši deponējuma līgumiem glabāšanā saņemtās materiālās vērtības.

20. IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība iespējamās saistībās atzīst iespējamo pienākumu, kas radies pagātnes notikumu rezultātā un kura pastāvēšana ir atkarīga no viena vai vairāku tādu nākotnes notikumu notikšanas vai nenotikšanas, kurus pašvaldība nevar kontrolēt, kā arī pašreizējo pienākumu, kas radies pagātnes notikumu rezultātā, bet nav ticams, ka šī pienākuma izpildē būs nepieciešams Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības resursu patēriņš, vai arī nav pietiekama pamatojuma saistību vērtības ticamam novērtējumam.

Izvērtējums par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības iespējamo saistību apmēru bilances datumā, kura būtu jāmaksā par kapitālsabiedrībām galvotiem aizņēmumiem, tiek veikts atbilstoši Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā izstrādātai kapitālsabiedrību finanšu risku pārvaldīšanas metodoloģijai, kur noteikti kritēriji un metodes Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības iespējamo līdzekļu izlietojuma aprēķinam.

Iespējamās saistībās tiek atzīti noslēgto ilgtermiņa līgumu izpildes plānotie nākotnes maksājumi pēc taksācijas perioda. Nākotnes saistību vērtību aprēķina, saskaitot pēc bilances datuma paredzētos maksājumus atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.

21. NOTIKUMI PĒC BILANCES DATUMA

Finanšu pārskatā tiek atspoguļoti tādi notikumi pēc pārskata gada beigām, kas sniedz papildu informāciju par Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības finansiālo stāvokli bilances sagatavošanas datumā (korigējošie notikumi).

Ja notikumi pēc pārskata gada beigām nav korigējoši, tie tiek atspoguļoti finanšu pārskata pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

Priekšsēdētāja vietnieks

(paraksts*)

R. Mežeckis

***Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.**

Tatjana Sokolova 67093976
tatjana.sokolova@jurmala.lv